

• Lurdes Alonso •

«Izan dadila Lilatoia proba herrikoietan parte hartzeko tranpolina»

Lilaton korrika lasterketak 22. edizioa egingo du martxoaren 13an. Lurdes Alonso (Donostia, 1959) antolaketako laguntzailea da. Korrikalari amorratuak mila proben artean Lilatoiaren 21 edizioetan hartu du parte. Garbi dauka oraindik ere emakumeentzako baino ez den lasterketa beharrezkoa dela.

ONINTZA IRURETA AZKUNE

LURDES ALONSOK UTZIA

MARTXOAREN 8A aitzakia hartuta, Donostian egiten den Lilaton izeneko emakumeentzako lasterketaren lehen edizioan 200 parte hartzaileetara ez ziren iritsi. Martxoaren 13an 2.000 korrikalari baino gehiago izango direla uste dute antolatzaileek. “Lehen Lilatoian 200 bat izango ginen eta kale ertzetatik begiratzen ziguten esanez bezala ‘hauek nondik atera dira?’”. 2.000 laguneko lasterketa antolatzea pisu handiko kontua da. Lasterkaldiaren antolatzaile asko hasierakoak dira eta horrek kezkatzen du Alonso: “Bi jubilatatu dauzkagu antolaketaren taldean. Horiek gabe ez dakit nola moldatuko ginatekeen hau dena antolatzeko. Gazteek heltzea nahiko genuke, baina inork ez du horrelako lanik hartu nahi. Egia esan, militantzia iraganeko kontua da jada”.

Zergatik antolatu zenuten emakumeentzako baino ez zen lasterketa?

Emakume korrikalari taldetxo batek lasterketatan hartzen genuen parte. Probetan oso gutxi aritzen ginen eta kalean ia-ia bertsoak egiten zizkiguten. Arropa lixatzera, harrikoia egitera eta toki guztietara bidali gaituzte. Beraz, bi gauza geneuzkan gogoan: emakumeek lasterketa herrikoietan parte hartzea sustatzea, eta besterik gabe kirola egitera bultzatzea, kaleari beldurra galduz. Helburu nagusia emakumeak kirolari kateatzea zen, aire libreko kirolei. Gimnasioetan-eta aritzen ziren emakumeak, baina kalean ez hainbeste.

“Lasterketa herrikoirik ez da egiten, ez behintzat herrikoi hitzak esan nahi duen moduan. Jendeak gero eta entrenamendu gehiago egiten ditu, maila gero eta handiagoa da”.

Lilatoia prentsako Gizarte atalean

"Erakunde publikoekiko harremana oso ona da. Eusko Jaurlaritzako Ongizate Saila beti hor egon da, Donostiako Udala ere bai, eta Emakunde sortu zenetik, berdin. Orain arte ez bezala aurten hedabideek ere oihartzun handia eman digute. Agian iaz Donostiako Udalak saritu egin gintuelako izango da. Orain dela gutxi arte Lilaton lasterketa Gizarte atalean argitaratzen zuten".

Iratxe Aranburu korrikalari zarauztarrak sarritan esan du emakumea kirola egiten bai baina batik bat lau hormen artean ari dela.

Beste kontu bat ere badago hor. Lasterketa herrikoirik ez da egiten, ez behintzat herriko hitzak esan nahi duen moduan. Jendeak gero eta entrenamendu gehiago egiten ditu, maila gero eta handiagoa da... Emakume askoren asmoa parte hartzea baino ez da eta lasterketatan atze-atzean geratzea gogorra egiten zaie. Beraz, batzuek, nola helburu bakarria parte hartzea eta ondo pasatzea duten, Lilatoia egiten dute eta kito.

Kaleari beldurra galtzea aipatu duzu.

Lotsa zeukan jendeak, gorputzgatik adibidez. "Besteek zer esango dute?" esaldia ere hor zegoen. Emakumea korrika egitera bakarrik joatea ez zen ohikoa.

Emakumeek baino parte hartzen ez zuten proben berri ba al zenuten?

Dublineko lasterketa bat ezagutzen genuen. 15.000 emakume hartzen zuten parte. Donostiako Udalak eta Gipuzkoako Foru Aldundiak lagundu ziguten, eta lau pezeta eta ilusio handiz antolatu genuen. Bertigoa ere handia geneukan, ez genekien jendeak nola

erantzungo zuen. 200era ez dut uste iritsi ginenik.

Nola erreakzionatu zuen jendeak?

Denetarik entzun behar izan genuen. Lasterketa emakume sektore jakin batentzako zela esan ziguten, besteak beste lesbiana eta feministentzat. Gizonek eta emakumeek zioten hori.

Gizonak kanpoan uztea diskriminazioa dela entzungo zenuten.

Eusko Jaurlaritzaren bidez Berdintasun Legea iritsi zen eta horrekin batera diskriminazio positiboaren kontua. Gizon askok esaten dizuten lehenengo gauza da lasterketa honek diru-laguntza publikoak dituela eta diskriminatu egiten dela. Bai, diskriminazioa da, baina diskriminazio positiboa. Lasterketa mixto ugari dago eta utz dezagun hau. Gainera, badirudi ezaugarri horiek dituen bakarria dela hemen. Europan aldiz, aspalditik daude horrelako lasterketak. Izan dadila Lilatoia lasterketa mixtoetan parte hartzeko trapolina. Eta diru-laguntzari dagokionez, ez dut uste gaizki erabilitako dirua denik. Bestela, joan zaitez pistako eta kro-seko probatara eta begiratu zenbat emakume dabilten.

Gizonek bezala emakume batzuek ere errezeloz ikusiko dute, bada, lasterketa?

Gizonei gustatzen ez zaiena da lasterketa hau diru publikoz laguntzea. Askok esaten digute gustura hartuko luketela parte, emazteak parte hartzen duelako, adibidez. Baina 20.000 proba daukazu aukeratzeko!

Emakumeentzako baino ez den lasterketa delako parte hartzen ez duten emakumeak ere badira. Batzuek diote ez daukala zentzurik horrelako proba batek, mixtoa beharko

"Batzuen ustez ez dauka zentzurik proba honek, mixtoa beharko luke izan. Errealitatea ikusi besterik ez duzu, ordea! Konformatuko nintzateke Lilatoiko 2.000 emakumeetatik ehunek Behobia egingo balute"

lagunekin euskaraz

interneten ere bai!

gure artean euskaraz

mobiletik euskaraz

Noranahi zoazela. Nonahi zaudela. Zure jendearekin. Zure iritzia adierazi nahi duzunean, zeure erara. Euskara zure bizimoduaren osagaia da. Berezkoa duzu. Zu eta zure lagunen artean, zure giroan, **gozatu euskaraz.**

BFA DFB
Bizkaiko Foru Aldundia
Diputación Foral de Bizkaia

JUAN CARLOS RUIZ / ARGAZKI PRESS

Lilaton lasterketa

Martxoaren 13koa Donostiako Lilaton taldeak antolatuko duen 22. edizioa izango da. 5 kilometroko ibilbidea hiriko erdiguneko kaleetan osatzen da. Lehenengo edizioan 200 partaide baino gutxiago izan baziren aurtengorako 2.300 elastiko prestatu dituzte. Emakumeentzako baino ez den lasterketaren izaera ezagutu nahi baduzu www.lilaton.com-en aurkituko duzu bideo interesgarria.

lukeela izan. Errealitatea ikusi besterik ez duzu, ordea! Konformatuko nintzateke Lilatoian arituko diren 2.000 emakume horietatik ehunek Behobia [Behobia-Donostia 20 kilometroko lasterketa] egingo balute, edo hoguei emakume astean behin geratuko balira lagunekin korrika egitera joateko. Emakume batzuek korrika egiteari utzi zioten haurrak izandakoan, eta orain, Lilatoian aitzakian, berriz hasi dira kirola egiten.

Berdintasun Legea horretarako dago, oraindik ez gaude maila berean emakumeak eta gizonak. Eta Gipuzkoan besteekin alderatuz [Hegoaldeko beste probintziak] askoz hobeto gaude. Gipuzkoarrak haien aldean ausartak baino ausartagoak gara!

Lilatoia tranpolin izatea gustatuko litzaizukeela esan duzu. Alabaina, Lilatoian festa giroa da nagusi eta gizonak gehiengo handia diren lasterketa herrikoietan lehia gailentzen da.

Gizonak lehiakorrangoak direla esaten da... nik ez dut sinesten. Baina bai, egia da festa giroan egiten dela Lilatoia. Dena dela, proba honek protagonista emakumea da. Lasterketa mixtoetan inoiz ez zara probako garailea izango, zure kategorikoa baizik.

Lasterketa herrikoiei dagokienez, horrelako bakarra dago, Behobia, eta beti ere parte hartzaile kopuruagatik. Duela hama-

"Frantziara bazoaz errespetua erabatekoa da. Maila guztietako emakumeek hartzen dute parte, eta gizonak ere bai. Itxura kontuetan lotsa sentsazio askoz txikiagoa dute hango emakumeek"

zazpi urte emakumez osatutako Easotarrak izeneko korrika taldea sortu genuen. Bada, emakume horietako batzuek Behobian parte hartzeari utzi zioten, azkenak izaten zirelako eta autobusa [proba bukaeran doa erretiratuak jasotzen] klaxona joaz zeramatelako. Argi diot, kilometroa sei minutuan ibiltzen denari ez diot gomendatzen lasterketa herrikoietan parte hartzea. Badakit nire teilatuari harriak botatzen ari naizela. Aldiz, bestaldera bazoaz [Frantziara], errespetua erabatekoa da.

Maila guztietako emakumeek hartzen dute parte, eta gizonak ere bai. Itxura kontuetan lotsa sentsazio askoz txikiagoa dute hango emakumeek.

Beraz, hemen kirola egiteaz dugun ikuskerak ez du asko laguntzen, batik bat emakumeen parte hartzea bultzatzeko.

Donostiako maratoin lagun bati lagundu nion eta biribilgune batean, gu pasa aurretik, lasterketarako errepidean jartzen diren zintak kentzen hasi ziren. Esan egin behar izan genien gu pasa arte ez kentzeko. Emakume hura maratonia 4 ordu eta 20-25 minutuan egitera zihoan. Unibertsitateko campusean ez genekien nondik joan behar genuen.

Hala ere, ni saiatzen naiz emakumeak animatzen, nahiz eta parte hartzeko uzkur diren. ■